

Ken pakapaka rorou e Paulo rakot Sibu Kolose

¹ Eou e Paulo, ken aposol e Karisito Iesu vemusurie ken lalaron e Raban. Egor e Timote e kasigiet, ² gor vavataor rakot senga mi kuoluon e Raban i Kolose. Enga bu kasigei ese mi sinavinga ta ko tuktuk si kenga vodovodon tuktuk se Karisito.

Mi tentoiv ma mi molu kuvu se Raban e Tamagiet ta rakot senga.

Mi namani vuot kalei rovoriu ma mi nono

³ I aron kegor sar nono surie nga, gor ko munu vuot kalei rovoriu se Raban e Taman magiet Nguts e Iesu Karisito, ⁴ simi vunan gor te nga rongovan kenga vodovodon tuktuk se Karisito Iesu, ma kenga tentoiv rakot simi kuoluon kokouk e Raban. ⁵ Nga te nga muna rongomie mi namani tuktuk, mi Banga Vinavatei, ian ta nga teie terie senga ine mi vodovodon rorrois. Kenga vodovodon tuktuk ma kenga tentoiv a vunan si kenga vodovodon rorrois surie mi sana e Raban tate rorois ngan va senga die i kur simi rangit. ⁶ Sibu korot kokouk simi mangmagoso enaenamon, ine mi Banga Vinavatei a ko munu puorkan nge vua ngan bu vuovuo, malan mo ta nga ko munu tsatsang i kotubunga vakaek simi ra nga ta nga rongomie ine mi nama nge katsep simi tuktuk surie ken tentoiv e Raban. ⁷ E

Epapras a nga me vavasengei senga surie ine mi Banga Vinavatei. Eie e turagei ka ni tsientsang ese ta ko tuktuk siken tsientsang se Karisito. Ma a tourtelekira gei ine simi tsientsang rakot senga. ⁸ Ma a nga vateie gor ngan kenga tentoiv ian mi Moromoruo Tamat ta nga terie senga.

⁹ Arie mi vunan, vakaek simi ra gor ta nga rongomie vasa nga ko tino ven, gor kap nga maes nia no surie nga. Gor no rakot se Raban va ta kulie nga terengien va nga ta mang telekiran bu kepineits kokouk e Raban ta lalaron va nga ta tsana, io, gor no va ta kulie nga nia sievei beitsak sibu kepineits simi moromoruo nge katsep surie gie kokouk. ¹⁰ Ma gor ko no ven ne terengien va nga ta mang tino ngan mi tino ian ta sogove ken lalaron mi Nguts, ma va nga ta mang varese mi Nguts sibu rosar kokouk. Kenga sar tino ta vua ngan bu vuovuo sibu banga tsientsang kokouk ma kenga teletelekirei surie e Raban ta vor ve leongleong. ¹¹ Ma gor no buer va e Raban ta vangasie nga ngan mi ngesengesien ian ta tsiroup terengien va nga ta mang tuir ngeisngeis simi sinavei nia res ngan mi sinavei nia onvidit. ¹² O no va nga ta vuot kalei rovoriu simi Tam surie ta nga tsana nga va nga ta kalei oit nia suv si ken sinsuv ta nga pot terie simi kuoluon gi ta mon i aron mi berber. ¹³ Simi vunan a nga vatoa giet simi ngesengesien mi ngingi, ma a nga kir vurukude giet si ken mangmagoso Nguts e Natuon, eie mi aten, ¹⁴ ese ta nga vorie giet nia vara ketseketseng nge giet nge vodon rivie kegiet sar sinavei tsokor.

Ken tsientsang e Karisito ian ta tsiroup

¹⁵ E Raban, giet kap oit nia pare, eiekesen e Karisito eie mi patsapatsan. Eie mi muariem sibu kepineits kokouk e Raban ta nga vogosongie.

¹⁶ Ngan e Karisito, e Raban a nga vogosongie bu kepineits kokouk simi rangit ma simi kabere, ma buer bu kepineits giet ta oit nia dengarie ma bu kepineits giet ta kap oit nia dengarie malan bu moromoruo ian ta suvu ngeisngeis, bu moromoruo ian ta suvu dui, bu moromoruo ni nguts, ma bu moromoruo ni vuor. Bu kepineits kokouk a nga tsana ngan e Karisito ma bu kepineits kokouk gi mon ken eie.

¹⁷ E Karisito a nga muna mon i muan mi vinagoso. Ma bu vinagoso kokouk gi mon si kegi korot dui i pakien ken nennei.

¹⁸ Mi vona renger eie mi kurikurien, io, e Karisito eie mi kovan mi vona renger. Eie man tsuoktsuok vakaek mi vona renger, ma eie mi mei vourvour nia to muerengei i kotubun bu mei maet. Io, eie mi mei ian ta tsiroup sibu kepineits kokouk.

¹⁹ Simi vunan e Raban a nga res nia sunuir va bu kepineits kokouk ian ta vasangan va eie mi Raban ta mon se Karisito. ²⁰ Ma ngan e Karisito, e Raban a nga vabatie mi ni vedeng i kotubun eie kesen meie bu kepineits kokouk ine i keim ma die i kur simi rangit. Ma a nga tutuo mi molu ngan mi daran e Karisito ta nga tamaseoi i popon mi koitskoits.

²¹ Vourvour, nga nga mon i pek se Raban ma bu vinavinadodonga a nga matakoro veie surie bu tsaka sinavei nga ta nga tsana. ²² Eiekesen, ine, e Raban a nga vabatie mi ni vedeng meie nga ngan

ken miensei e Karisito simi pirpir, terengien va giet ta mang oit nia tuir i matan ngan mi tino ian ta tamat ma ta kap kavo bienebeir sien, ma mi tino ian ta ketseketseng sibu namani vepipits. ²³ Ine ta tsorubeit tuktuk sien va nga ta vor ve tutuir ngeisngeis simi vodovodon tuktuk ma nga ta kap tampaek sorvekenan kenga vodovodon rorrois simi Banga Vinavatei ian nga tate nga rongomie. Ine mi Banga Vinavatei a nga puorkan mi vinagoso kokouk i pakien mi rangit, ma eou e Paulo, o nga tsorubeit mi ka ni vavatei ngan ine.

Ken bieneroik e Paulo surie mi kuoluon e Karisito

²⁴ Io, o res nia sorokie mi vinavator nian manga kalekalei. O lalaro kulie mi vona renger ian mi kurikurien e Karisito, io, o tsang vuruvan kong potpot nia sorokie mi vinavator simi kurikuriung ian ta ngas mon va o ta sorokie surie e Karisito. ²⁵ E Raban a nga terie mi tsientsang nia kulie mi vona renger i naparimoung terengien va o ta mang vavatei vititirie mi namanien senga. ²⁶ Ma a nga muningan ine ken vodovodon mumuningei simi kulou vakaek ngas te si man tsuoktsuok vakaek mi vinagoso. Eiekesen, ine, a nangba vasangan si ken kulou. ²⁷ E Raban a nga lalaron nia vasangan sibu Kibang vasa a mata tietienengei ven man matvinavaso ine ken vodovodon mumuningei. Ine mi vodovodon mumuningei arie e Karisito a to si kenga tino, ma ine arie mi vodovodon rorrois surie man matvinavaso e Raban.

²⁸ Io, gei vavatei ngan e Karisito simi kulou kokouk. Gei vanuo nge vavasengei simi kulou kokouk ngan mi banga vienviendon terengien va gei ta mang vutuir vasanga gie kokouk i matan e Raban simi vunan kegi tino a te pitak se Karisito. ²⁹ Surie ine, o bierokien ine bu tsientsang ngan mi ngesengesien e Karisito ian ta ko tsatsang i aroung.

2

¹ O lalaron va nga ta telekiran va o tsatsang ngeisngeis beitsak nia kulie nga ma bu Laodikea ma egie ese gi ta kap ngas pare iou. ² Mi vunan kong tsientsang arie nia vakotsie bu arogie nge tsana va gi ta aor kes i aron mi tentoiv, va gi ta mang suvuon mi banga vavatamaes, terengien va gi ta mang telekire ruobatan ken vienviendon mumuningei e Raban. Ine mi vienviendon mumuningei arie e Karisito. ³ Ma seie mo bu mos kokouk kuvu simi banga vienviendon ma teletelekirei gi ta mumuningei. ⁴ O pengan senga ine simi vunan ka mene ta masi me vadonuo nga. ⁵ Misasien va o ta kap mon meie nga simi pirpir, simi moromoruo o mon meie nga. Ma o res nia pare kenga sinavei nia vuor vakalaie kenga tino ma kenga vodovodon tuktuk se Karisito ian ta tuir koits.

E Karisito a vara ketseketseng nge giet simi vinuor simi kulou

⁶ Io, nga te nga vodon tuktuk va e Karisito Iesu eie manga Nguts, io, nga ta ngas tino ngan mi tino ian ta tsok se Karisito. ⁷ Nga ta ngas tsotsoke bou nge to matda se Karisito. Ma nga ta ngas

tuir koits simi vodovodon tuktuk malan nga tate nga tovtov ngan. Ma nga ta ngas vous ngan mi tietienengei.

⁸ Kian va nga ta sunuir va kavu mei gi ta vara petspets nge nga ngan bu vienviendon simi kaber ian ta gov ma ta suvu binit. Ine bu suada vienviendon gi kuvu si kegi sinavei bu tubugie ma kuvu simi moromoruo ian ta vuortie ine mi mariu ma mi kaber, ma a kap kuvu se Karisito.

⁹ Bu kepineits kokouk ian gi ta vasangan e Raban va eie mi Raban, a mon simi kurikurien e Karisito. ¹⁰ Ma kenga tino a te tsorubeit pu sien nga te tsok se Karisito. Eie a kovan bu ngeisngeis ma bu duis kokouk simi moromoruo. ¹¹ Ma buer, sien nga ta tsok se Karisito, nga te por vinavaroup ian kap va mi kulou gi ta tsana, eiekesen mi vinavaroup e Karisito ta tsana, eie mi vinavaroup ian ta tov rivie mi ngesengesien mi sinavei tsokor. ¹² Gi te nga puonongie nga meie e Karisito sien nga ta nga por sinusuruiv ma e Raban a te nga vatoa nga meie e Karisito simi vunan nga te nga vodovodon tuktuk simi ngesengesien e Raban ese ta nga vatoa e Karisito simi miensei.

¹³ Nga te nga maet surie kenga sar sinavei tsokor, io, nga te nga maet simi vunan nga kap nga tov rivie bu sinavei tsokor. Eiekesen e Raban a nga vatoa nga meie e Karisito, io, a nga vodon rivie kegiet sar sinavei tsokor kokouk. ¹⁴ E Raban a nga tsang rivie mi ngesengesien mi pakapaka rorou ian ta nga tourtelekiran kegiet ora ian ta tsatsang veie giet. Ma a nga por tsana nge vetekiuo ine mi pakapaka rorou simi koitskoits.

¹⁵ E Raban a nga tsang rivie bu ngeisngeis ma bu duis simi moromoruo, ma a nga vamangarie gie i matan mi lobaram sien ta nga tseiptseiprio gie ngan man koitskoits e Karisito.

¹⁶ Io, kian va nga ta sunuir va ka mei ta votorosie nga surie mi sana kepineits nga ta nganie o, unumie, o, surie bu ra leong simi rengerir ma mi nginou simi vura vour o, mi Rangi Minaes. ¹⁷ Egie ine, bu kepineits nia vutuir vasangan mo misa va ta so beit. Eiekesen mi kepineits tuktuk, arie e Karisito. ¹⁸ Sien va kavo mei gi ta pevien va gi te nga dengarie ka kepineits si kegi baidendeng, ma gi ta me oeng senga va nga ta vilikitie nga nge rangarie bu angelo, kian va nga ta rorong segie. Kian va nga ta sunuir va gi ta pevien va nga kap kalei oit nia suvuon manga voirvoir. A kap ka vunan kegi nama eiekesen gi ko lapopo mo ngan bu kepineits ta kuvu si kegi vienviendon. ¹⁹ Ma gi kap me tsok se Karisito mi kovan mi kuirkuir. I pakien ken nennei e Karisito, bu karton kokouk simi kuirkuir gi to ngeisngeis nge som kokouk sibu baivosovosom ngan bu kepkeptiniu, ma gi ta to leong vemusurie ken lalaron e Raban.

²⁰⁻²¹ Nga te nga maet meie e Karisito nge tam-paek sorvekenan bu moromoruo ian ta vuortie mi mangmagoso enaenamon. Kegi vinuor a pevien, "Kian va nga ta popor ngan bu rimanga! Kian va nga ta daem pare! Ma kian va nga ta to-belie!" Io, surie misa nga ta vemusurie bu suada sinavei malan ine? ²² Ine bu kepineits kokouk, gi ta so tsereiv, simi vunan ine bu sinavei a vunan si kegi vinuor ma si kegi vinasengei mi kulou

simi kabere. ²³ Bu suada vinuor malan ine a mat malan va gi vunan simi banga vienviendon, simi vunan gi laloron va mi kulou gi ta vemusurie mi sinavei nia renger ian ta ngeisngeis beitsak, ma mi sinavei nia vilikitie gie ma mi sinavei ngeisngeis nia vadakara mi kuirkuir. Eiekesen ine bu vinuor gi kap oit nia kulie ian mi sinavei nia vuor vakalaie mi tsaka laloron simi pirpir.

3

Mi rosar nia tino ngan mi tino ta tamat

¹ Io, sien va nga te nga to muerengei meie e Karisito, nga ta ngas vokotserie kenga sar vienviendon sibu kepineits ta mon i kur. Ian en, e Karisito a mogos si ken bienangaev suv e Raban. ² Nga ta ngas vokotserie kenga sar vienviendon sibu kepineits ta mon die i kur simi rangit, kap va bu kepineits gi ta mon simi kabere, ³ simi vunan nga te nga maet ma kenga sar tino meie e Karisito a te mon kokoiv se Raban. ⁴ E Karisito eie mi vunan kenga tino ma simi ra e Karisito ta tsorubeit vasvas, enga buer nga ta tsorubeit vasvas meie e Karisito i aron man matvinavaso.

⁵ Nga ta ngas kenvamate bu sana sinavei simi kabere ian gi ta mon sibu aronga, malan mi sinavei tetteririv, mi sinavei bita, mi sinavei matabiek, mi tsaka laloron ma mi sinavei ngaguo ian arie mi sinavei nia rangarie bu raban bitbit. ⁶ Surie ine bu suada sinavei, mi ra va e Raban ta poik soan ken aor rarap ta beite. ⁷ Nga nga ko tino vemusurie ine bu suada sinavei sien kenga sar tino ta nga mon i kotubuon ine bu suada

sinavei. ⁸ Eiekesen, ine, nga ta ngas tsang rivie ine bu suada sinavei kokouk, malan mi sinavei nia petseir, mi sinavei nia aor rarap, mi sinavei nia oengoeng tsak, mi sinavei nia meon ma bu suada nama mienengeir sibu ngutsunga. ⁹ Kian va nga ta ve bit nge nga, simi vunan nga te tsang rivie kenga sinavei kebeir ni tino. ¹⁰ Ma nga te nga suvuon mi sinavei vour ni tino ian e Raban ta vor ve vovovoruo terengien va nga ta mang tsorubeit malan eie ese ta nga vogosongie nga ma nga ta mang suvuon mi teletelekirei tuktuk surie eie. ¹¹ I aron ine mi tino vour, a kap ka kepineits ta kekineits i kotubuon bu Grik ma bu Iuda, mi kulou vavavaroup ma mi kulou kap vavavaroup, bu mat tso, bu kangien bu enamon kapa deng, bu petspets ma mi kulou kap petspets. Eiekesen e Karisito mo giet ta ngas vodon veleongtie ma a mon sibu arogiet kokouk.

¹² E Raban a te nga viel tsana nga va nga ta nga tsorubeit mi kulou tamat ma bu aten. Io, nga ta ngas vavaso ngan bu suasuada sinavei, malan mi sinavei nia totoiv, mi sinavei nia kalei ngan bu mei mene, mi sinavei nia vilikitie enga kesenga, mi sinavei menemenen ma mi sinavei nia onvidit. ¹³ Sien va ka mei senga ta vabatie mi putu, a kalei va enga kesenga nga ta onvidit ngan ian mi putu, ma a kalei va nga ta ve vodon ririv ngan kenga sar bienebeir i kotubunga. E Raban a te nga vodon rivie kenga sar bienebeir, io, enga buer nga ta ngas tsana malan. ¹⁴ Ma i popon ine bu suada banga sinavei, nga ta ngas vavaso ngan mi sinavei nia totoiv ian ta te kakakuon bu kepineits kokouk nia vabatie mi aor kes.

¹⁵ Nga ta ngas sunuir va mi molu kuvu se Karisito ta vuortie bu aronga, simi vunan enga bu karton mi kuirkuir kes ma e Raban a nga vile nga nia tino ngan mi molu. Ma nga ta ngas vout kalei rovoriu rakot se Raban sibu ra kokouk. ¹⁶ Nga ta ngas sunuir va mi namanien e Karisito ta vous puospuos nge tino sibu aronga. Nga ta ngas vavasengei nge vanuo nga ververkis ngan bu banga vienviendon kokouk. Nga ta ngas kavarie bu pak simi buk Pak o, bu paka rengeir o, bu pak mi Moromoruo Tamat ta vabatie sibu aronga. Nga ta ngas kaveir ngan mi ni vuot kalei rovoriu rakot se Raban ngan bu aronga kokouk. ¹⁷ Si kenga sar vinakokoit ma si kenga sar tsientsang kokouk nga ta tsana, nga ta ngas tsana gie simi asan mi Nguts e Iesu. Ngan e Iesu, nga ta ngas vuot kalei rovoriu se Raban, mi Tam.

Mi banga mienagos sibu tietie

¹⁸ Enga mi langei rei, nga ta ngas tor surie kenga sar labeit. Ine mi sinavei eie a duis i matan mi Nguts.

¹⁹ Enga bu ka rei, nga ta ngas tovie kenga sar vevien. Kian va nga ta tsang vatsakatie bu arogie.

²⁰ Enga bu nout, nga ta ngas rorong sibu tamanga ma kinanga sibu ra kokouk, simi vunan ine mi suada sinavei a varese mi Nguts.

²¹ Enga bu tam, kian va nga ta vavasora bu natunga, surie kegi mat petspets ta masi kor.

²² Enga bu petspets nga ta ngas vemusurie bu tinuturi kokouk si manga sar ka leong. Ma nga ta kap tsatsang i matagie mo nia varese

gie, eiekesen nga ta ngas tsatsang malan nga ta tsatsang simi Nguts ngan mi banga aor ma mi mientou. ²³ Bu kepineits kokouk nga ta tsana, nga ta ngas tsatsang ngan mi aronga kokouk malan nga ta tsatsang nian mi Nguts ma a kap va nian mi kulou, ²⁴ simi vunan nga telekiran va nga ta suv si ken sinsuv e Raban malan mi voirvoir. Mi Nguts nga ta tsatsang sien eie e Karisito. ²⁵ Ma egie ese gi ta tsana ka bienebeir, gi ta poro man voirvoir ian mi bienebeir ta vabatie. Ma e Raban a ko vuortie bu sinavien mi kulou simi rosar kes mo.

4

¹ Enga bu ka leong. Nga ta ngas kalei ngan kenga sar petspets kokouk simi rosar ian ta otie gie keskes, simi vunan nga telekiran va enga buer nga suvuon manga ka leong die i kur simi rangit.

Mi namani vinavanou

² Nga ta ngas vengeis nia no. Sien nga ta no nga ta ngas nennei kalei nge vuot kalei rovoriu se Raban. ³ Ma nga ta ngas no surie gei buer va e Raban ta tsitsi vadara gei terengien va gei ta mang vavatei ngan mi vienviendon mumuningei surie e Karisito. Surie ine, o mon simi vona vinatoreis. ⁴ Nga ta ngas no va o ta mang vavatei katsep simi rosar va o ta ngas vavatei ngan. ⁵ Nga ta ngas tino ngan mi banga vienviendon sien nga ta mon meie mi kulou kap vodovodon tuktuk. Ma nga ta ngas tsana kenga sar keipkepide ra kokouk va gi ta vabatie mi kienelei. ⁶ Kenga sar vinakokoit ta ngas vous ngan mi tentoiv malan

mi barateis ta tsana mi nginonginou ta kon kalei, ma nga ta ngas telekiran vasa nga ta kuil nama ven simi kulou kokouk.

Mi namani vuot kalei vekvekitip

⁷ E Tukiko ta ba vateie nga ngan bu sana kepineits ta nga tsorubeit seou. Eie e banga kasigiet. A ko tuktuk si ken tsientsang ma eie e turagei ka ni tsientsang simi Nguts. ⁸ O nga turan e Tukiko rakot senga surie ine, terengien va nga ta mang vakierngie kegei mienagos ma ta mang vakotsie bu aronga. ⁹ E Onesimo ta nomeie. E Onesimo eie e banga kasigiet ma a ko tuktuk si ken tsientsang, ma eie mi meinmeninga. Guor ta so vateie nga ngan bu kepineits kokouk gi ta tsorubeit en ne.

¹⁰ E Aristakus eie a mon meie iou simi vona vinatoreis. A turan ken ni vuot kalei rakot senga. Ma e Marko eie e tsikien e Barnabas, eie buer a turan ken ni vuot kalei rakot senga. Malan nga te nga suvuon mi nama vavakatsep surie e Marko, sien va ta beit senga, nga ta marangatan. ¹¹ E Iesu mi asan mene e Iusto, eie buer a turan ken ni vuot kalei rakot senga. Ine ba ka, egituo mo ba Iuda i kotubuon bu turoung ka ni tsatsang surie ken mangmagoso Nguts e Raban. Ma gituo nga vakotsie vakalaie iou te. ¹² E Epapras eie mi meinmeninga ma ken petspets e Iesu Karisito. A turan ken ni vuot kalei rakot senga. A ko munu vengeis nia nono surie nga, terengien va kenga tino ta mang pitak ma nga ta mang suvu aor koits tuktuk surie ken lalaron e Raban sibu kepineits kokouk. ¹³ O oit nia vara tuktuk ngan va ta tsatsang ngeisngeis surie nga ma segie gi ta

mon i Laodikea ma i Ierapolis. ¹⁴ Ma e Luka kegei banga ka porpor oiv meie e Demas guor turan keguor ni vuot kalei rakot senga. ¹⁵ O lalaron va nga ta terie kong namani vuot kalei rakot sibu kasigiet gi ta mon i Laodikea, ma se Numpa meie mi kulou vodovodon tuktuk gi ta ko beit kouk si ken vonuo.

¹⁶ Sien va nga tate ase vuruvan ine mi pakapaka rorou, nga ta vavasie rakot simi kulou vodovodon tuktuk i Laodikea va gi ta ase vuruvan ine buer. Ma nga ta ngas ase buer mi pakapaka rorou o ta nga vavataor rakot segie bu Laodikea.

¹⁷ Nga oeng se Arkipo ven ne, "E ta ngas tsang vatou mi tsientsang mi Nguts ta nga terie sevoi."

¹⁸ Eou e Paulo, o vataro kong namani vuot kalei ngan mi rimoung keseung. Nga vodonomie va o mon i aron mi vona vinatoreis. Ken tentoiv e Raban ta mon meie nga.

Mi Namani Tino
The New Testament in the Mandara language of New
Ireland Province of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mandara long Niugini
Copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators

Language: Mandara

Translation by: Mandara Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023

1ad42eca-167e-5607-b13a-e01c001050d9